

Midtre Namdal samkommune
Miljø og landbruk

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

Vår ref:
2013/1684-5

Deres ref

Saksbehandler
Elin Skard Øien 971 69 650

Dato
20.03.2013

Høring om endringer i odelsloven - uttalelse fra Midtre Namdal samkommune

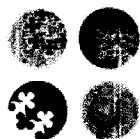
Vi viser til tidligere innsendte høringsuttalelse. Høringsforslaget er nå behandlet i møte i Midtre Namdal samkommunestyre.

Nedenfor følger endelig uttalelse i form av politisk vedtak.

Vår ref. 2013/1684–5 bes oppgitt ved henvendelse.

Med hilsen

Elin Skard Øien
Elin Skard Øien
1. konsulent jordbruk

Midtre Namdal samkommune
Miljø og landbruk

Saksmappe: 2013/1684-2

Saksbehandler:

Elin Skard Øien

Saksframlegg

Høring om endringer i odelsloven

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Komite for Miljø og Landbruk	4/13	11.03.2013
Midtre Namdal samkommunestyre	10/13	15.03.2013

Administrasjonssjefens innstilling:

Midtre Namdal samkommune slutter seg til LMDs forslag om innskrenking av odelskretsen og oppheving av ordningen med odelsfrigjøring av tilleggsjord.

Behandling i Komite for Miljø og Landbruk - 11.03.2013

Administrasjonssjefens forslag til innstilling vedtas.

Innstilling i Komite for Miljø og Landbruk - 11.03.2013

Midtre Namdal samkommune slutter seg til LMDs forslag om innskrenking av odelskretsen og oppheving av ordningen med odelsfrigjøring av tilleggsjord.

Behandling i Midtre Namdal samkommunestyre - 15.03.2013

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtak i Midtre Namdal samkommunestyre - 15.03.2013

Midtre Namdal samkommune slutter seg til LMDs forslag om innskrenking av odelskretsen og oppheving av ordningen med odelsfrigjøring av tilleggsjord.

Vedlegg

- 1 Forslag om innskrenkingar i odelskretsen og endringar i reglane om odelsfrigjering - høringsnotat

SAKSOPPLYSNINGER**Dagens odelslov**

Gjeldende lov gir etterkommere av odleren odelsrett dersom noen av foreldrene, besteforeldrene eller søsken av foreldre har eid eiendommen med odel. En viktig side ved odelsretten er at odelsrettshaveren kan kreve odelsløsning dersom eiendommen blir solgt ut av slekta eller til en odelsrettshaver med dårligere prioritet.

Odelsfrigjøring innebærer at en odelseiendom blir erklært odelsfri slik at odelsrettshaver ikke lenger kan løse ut eiendommen dersom den blir solgt ut av odelslekten eller til en odelsrettshaver med dårligere prioritet.

Bakgrunn for forslag til endringer

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har lagt ut forslag til endring av odelsloven §§ 8 og 31. Forslagene er en oppfølging av Meld. St. 9 (2011-2012) om Landbruks- og matpolitikken (landbruksmeldinga). Utgangspunktet er at det er viktig for landbruket å beholde odelsretten. Samtidig er det fortsatt visse uheldige sider ved odelsretten.

I endringsforslaget hevdes det at selv om odelsretten tradisjonelt er en slektsrett, er ikke slektstankegangen like fremtredende i dag som før. Kjernefamilien er nå den vanligste familieformen. Overdragelse av landbrukseiendom skjer i stor grad innenfor nær familie. Den vide kretsen av odelsberettigede har bare praktisk betydning dersom familien velger å selge til en kjøper uten odelsrett. Det fremstår ikke som rimelig at odelsberettigede med fjern tilknytning til eiendommen skal kunne kreve eiendommen løst på odel når familien har valgt å selge den til en utenfor odelskretsen. Å innskrenke odelskretsen bidrar til at flere eiendommer kommer på salg slik at friske krefter slippes til på eiersiden. Dette åpner for nye muligheter som kan være viktige for den langsiktige forvaltningen av eiendommen, som igjen kan gi positive ringvirkninger i lokalsamfunnet.

Bakgrunnen for endringer mht odelsfrigjøring er i følge LMD at det er få søknader om odelsfrigjøring (ca åtte i året i gjennomsnitt de siste årene). Ved å redusere odelskretsen, må en regne med at det blir enda færre slike søknader. Avgjørelser om odelsfrigjøring bygger på en sammensatt vurdering og er svært ressurskrevende for landbruksforvaltningen. Hensynet til regelforenkling og redusert offentlig ressursbruk tilsier at bestemmelsen bør oppheves.

Forslag til endringer*Reduksjon av odelskrets (lovens § 8, første ledd)*

Forslaget går ut på å endre odelskretsen slik at bare barn av eiere med odelsrett kan ha odelsrett. Dette gjelder både nåværende og tidligere eiere. I tillegg foreslås det at barnebarn av siste eier med odelsrett skal ha odelsrett. Dette innebærer at nieser og nevøer ikke lenger vil ha odelsrett.

Oppheving av muligheter for odelsfrigjøring (lovens § 31)

Odelsfrigjøring etter odelsloven § 31 er aktuelt i saker der odelseiendom er solgt som tilleggsgjord, og kjøper er møtt med odelsløsning. Denne muligheten foreslås avvirket.

VURDERING

Reduksjon av odelskrets

Dagens regler gir mulighet for at odelsberettigede med fjern tilknytning til eiendommen skal kunne kreve eiendommen løst på odel når familien har valgt å selge den til en utenfor odelskretsen.

Det er ønskelig at flest mulig bruk er i aktiv drift. Dersom eiendommer overtas av odelsberettigede med perifer tilknytning til eiendommen, kan dette svekke motivasjonen til å ha gården som boplass og arbeidsplass. I Midtre Namdal har slike odelsløsningssaker resultert i at drifta på eiendommer har blitt lagt ned, jorda leid ut og eiendommen har blitt bosted eller feriested.

Midtre Namdal samkommune støtter derfor forslaget om endring av odelskretsen.

Oppheving av muligheter for odelsfrigjøring

Midtre Namdal samkommune er enig i at saker om odelsfrigjøring er få og svært ressurskrevende. Forslaget om oppheving av odelsfrigjøring støttes derfor.